

Міністерство освіти і науки України
Департамент освіти і науки
Івано-Франківської обласної державної адміністрації
Вище професійне училище №7 м. Калуша

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ВПУ №7 м. Калуша

Володимир МЕЛЬНИК

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

Основи філософських знань,
культурології, соціології

спеціальність

G19 "Будівництво та цивільна інженерія"

галузь знань

G "Інженерія, виробництво та будівництво "

освітньо-професійна програма

"Будівництво та цивільна інженерія"

Викладач

Сергій ОЛЕКСЮК

Розглянуто та схвалено

на засіданні циклової комісії

Протокол № 1 від 26.08.25

Голова ЦК

Надія ШОПА

Калуш

ЗМІСТ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ

1. Опис навчальної програми.
2. Мета, завдання навчальної дисципліни, компетентності.
3. Очікувані результати навчання.
4. Програма навчальної дисципліни.
5. Структура навчальної дисципліни.
6. Зміст навчальної дисципліни.
7. Критерії оцінювання результатів навчання (з урахуванням специфіки навчальної дисципліни).
8. Список рекомендованих джерел (література та інформаційні ресурси)

1. Опис навчальної програми.

Освітньо-професійна програма "Основи Філософії, Культурології та Соціології", галузі знань G «Архітектура та будівництво», спеціальності G19 «Будівництво та цивільна інженерія» розроблена на основі Стандарту фахової передвищої освіти спеціальності G19 «Будівництво та цивільна інженерія», затвердженого та введеного в дію наказом Міністерства освіти і науки України 17 листопада 2021 року № 1243

(<https://mon.gov.ua/storage/app/media/Fakhova%20peredvyshcha%20osvita/Zatverdzeni.standarty/2021/11/18/192-Budivn.tsyvil.inzhener.18.11.pdf>)

Освітньо-професійна програма "Основи Філософії, Культурології та Соціології" є нормативним документом, в якому узагальнюється зміст освіти, відображаються мета, цілі освітньої та професійної підготовки, визначається місце фахівця в структурі галузі будівництва та цивільної інженерії і вимоги до його компетентності та інших соціально важливих властивостей і якостей.

Курс “ Основи філософських знань, соціології та культурології ” у системі підготовки молодших бакалаврів сприяє громадянському становленню студентської молоді. Програма розрахована на вивчення дисципліни протягом одного семестру. Метод вивчення — лекційно- семінарський. Форма підсумкового контролю — екзамен. Оцінювання здійснюється за дванадцятибальною системою

Все це обумовлює актуальність вивчення дисципліни: "Основи Філософії, Культурології та Соціології"

Робоча програма розроблена на основі:

- ОКХ підготовки фахових молодших бакалаврів, спеціальності 192 “Будівництво та цивільна інженерія”, освітньо-професійної програми “Будівництво та експлуатація будівель і споруд ”та “Опорядження будівель і споруд та будівельний дизайн”

- ОПП підготовки фахових молодших бакалаврів, спеціальності 192 “Будівництво та цивільна інженерія”, спеціалізації “Будівництво та експлуатація будівель і споруд ” та “Опорядження будівель і споруд та

будівельний дизайн”, 2020 року;

- Програма навчальної дисципліни “Основи філософських знань”, 2020;
- Програма навчальної дисципліни “Соціологія”, 2020;
- Програма навчальної дисципліни “Культурологія”, 2020;
- навчального плану підготовки фахових молодших бакалаврів, спеціальності 192 “Будівництво та цивільна інженерія”, Освітньо- професійної програми “Будівництво та експлуатація будівель і споруд та “Опорядження будівель і споруд та будівельний дизайн”, 2020 року.

2. Мета, завдання навчальної дисципліни, компетентності.

Основна навчальна і виховна мета предмету "Основи Філософії, Культурології та Соціології"- вивчення загальних принципів буття, пізнання, стосунків людини і світу. Ознайомити студентів з багатим пластом знань, історією виникнення та розвитку філософії, культурології та соціології, її ведучими течіями і основними проблемами, котрі завжди мали і мають світоглядну спрямованість, а також сприяти формуванню і розвитку у студентів теоретичного мислення, здатності творчо розглядати явища і процеси навколишньої дійсності, володіння методологією пізнання та практичної діяльності.

Філософія, культурології та філософія завжди відігравала важливу роль у житті людства: формувала світоглядну позицію, сприяла вихованню і визначенню людського і соціального статусу. Роль філософії зростає в періоди радикальних змін, а тим більше сьогодні, коли сучасний соціум характеризується плюралізмом думок і ціннісних орієнтирів, що вимагає висування завдання збереження загальнолюдських цінностей та ідеалів.

Дисципліна "Основи Філософії, Культурології та Соціології" дає можливість для формування в студентів національних та загальнолюдських цінностей, толерантного ставлення та поваги до інших народів, правової свідомості, ефективного раціонального мислення; формування критичного мислення, навичок оцінювання суспільних явищ і процесів, навиків самостійно орієнтуватись в палітрі філософських напрямків, течій і шкіл; набуваються вміння співвідносити філософські, світоглядні ідеї та теорії з практикою суспільного життя.

3. Очікувані результати навчання.

Здатність до ефективного раціонального мислення. Ґрунтовно засвоювати знання, перш за все, – досягнення філософської культури, історії філософії, де унаочнюється особливий спосіб мислення – критичний. Він допоможе правильно сформувані студенту свої життєві позиції, ідеали, цінності та реальні програми свого розвитку і розвитку вітчизни.

Особливе значення предмета і в минулому, і сьогодні виявляється в її здатності правильно сприймати й аналізувати соціальні явища і процеси, вивчати, пояснювати, розуміти суспільство. Соціологія сприяє формуванню і накопиченню знань про соціальну дійсність. Соціологічні знання широко використовують для розробки і здійснення соціальних проєктів та прогнозів, управління соціальними процесами.

Дисципліна "Основи Філософії, Культурології та Соціології" дає можливість для формування в студентів національних та загальнолюдських цінностей, толерантного ставлення та поваги до інших народів, правової свідомості, економічного мислення; формування критичного мислення, навичок оцінювання суспільних явищ і процесів, життєвих та прикладних життєво творчих соціалізуючих, комунікативних інтелектуально-інформаційних навичок; формування почуття власної гідності, відповідальності, особистого ставлення до подій і явищ суспільного життя, здатності визначити власну активну життєву позицію, робити свідомий вибір, встановлювати особисті цілі, спрямовані на розвиток суспільства, держави, забезпечення власного добробуту.

Основна навчальна і виховна мета предмету "Основи Філософії, Культурології та Соціології" - вивчення закономірностей розвитку суспільства, допомогти студентам прилучитися до культурної скарбниці людства, зорієнтуватися в сучасній проблематиці культурно-цивілізаційного процесу, розширити і поглибити попередні знання з проблем національної та світової культури, формувати у студентів широкий загальнокультурний гуманістичний світогляд.

Дисципліна "Основи Філософії, Культурології та Соціології" є нормативною навчальною дисципліною, що формує загальні компетентності за переліком

навчального плану для підготовки фахових молодших бакалаврів спеціалізації “Будівництво та експлуатація будівель і споруд”.

4. Програма навчальної дисципліни.

Розподіл часу за розділами і по темах та форми навчальної роботи студента

G 19 "Будівництво та цивільна інженерія"

Спеціальність, спеціалізація (шифр,)	Всього, годин	Семестр	Години								Екзамен	Залік
			Аудиторні	у тому числі				Самостійна робота	у тому числі			
				Лекції	Семінарські заняття	Лабораторні	Контр.роб		Самостійне вивчення	РГР		
G 19 “Будівництво та цивільна інженерія ”	180	2	80	60	20	-	-	-	100	-	+	-
G " Інженерія, виробництво та будівництво "												

Модуль 1. Основи філософії

Модулі. Змістовні модулі	Всього, годин	Форми навчальної роботи			
		Лекції	Семінарські заняття	Лабораторні	Самостійна робота студента
Модуль 1. (Гуманістичний зміст історії виникнення і розвитку філософії)	60	18	8	—	34
Змістовий модуль 1.1 Філософія, її предмет та функції. Історія філософської думки	20	5	3	—	12
Змістовий модуль 1.2 Філософський зміст проблеми буття. Гносеологія	18	6	2	---	10
Змістовий модуль 1.3 Соціальна філософія.. Філософська антропологія	22	7	3	—	12

Модуль 2. Основи Культурології

Модулі. Змістовні модулі	Всього, годин	Форми навчальної роботи			
		Лекції	Семінарські заняття	Лабораторні	Самостійна робота студента
Модуль 2. Основні етапи розвитку світової та Української культури	60	18	8	—	34
Змістовий модуль 2.1 <i>Культура Стародавнього Сходу, Античності та періоду Середньовіччя</i>	20	5	3	—	12
Змістовий модуль 2.2 <i>Культура XVII–XXI ст.</i>	18	6	2	---	10
Змістовий модуль 2.3 <i>Основні етапи розвитку культури України</i>	22	7	3	—	12

Модуль 3. Основи Соціології

Модулі. Змістовні модулі	Всього, годин	Форми навчальної роботи			
		Лекції	Семінарські заняття	Лабораторні	Самостійна робота студента
Модуль 3. Соціологія	60	20	8	—	32
Змістовий модуль 1. <i>Теоретична соціологія</i>	30	10	4	—	16
Змістовий модуль 2. <i>Спеціальні та галузеві соціологічні теорії.</i>	30	10	4	---	16
Всього:	180	56	24	—	100

5. Структура навчальної дисципліни.

Лекційний курс

№ з/п	Зміст	Кількість годин
1	2	3
	Модуль 1. Гуманістичний зміст історії виникнення і розвитку філософії"	20
	Змістовий модуль 1. <i>Філософія, її предмет та функції</i>	
1	Філософія, її предмет, проблематика і структура	2
2	Світогляд як духовно практичне засвоєння світу	
	Змістовий модуль 2. <i>Історія філософської думки</i>	
1	Філософія Стародавнього світу	
2	Західноєвропейська філософія часів середньовіччя та епохи Відродження..	5
3	Філософія Нового часу	
4	Філософія ХХ- ХХІ століть.	
5	Філософська думка в Україні	
	Змістовий модуль 3. <i>Філософський зміст проблеми буття. Гносеологія</i>	
1	Проблема буття у філософії.	4
2	Духовний вимір людського буття.	
3	Сутність та структура пізнавального процесу	
4	Логіка та методологія наукового пізнання	
	Змістовий модуль 4. <i>Соціальна філософія. Філософська антропологія</i>	9
1	Філософський аналіз суспільства	
2	Громадське суспільство	
3	Філософська антропологія	
4	Діалектика взаємодії людини і суспільства	
5	Цінності в житті людини і суспільства	
6	Глобальні проблеми людства і людина	
7	Філософське осмислення культури і цивілізаційних процесів	
8	Історичні моделі культури та цивілізаційні типи	
9	Релігієзнавство як наука	

Основи Культурології

№ з/п	Зміст	Кількість годин
1	2	3
	Модуль 2. Основні етапи розвитку світової та Української культури	20
	Змістовий модуль 1. <i>Культура Стародавнього Сходу, Античності та періоду Середньовіччя</i>	
1	Поняття і сутність культури, структура та функції культури.	7
2	Культура Давнього Єгипту та Месопотамії	
3	Культура Стародавньої Греції.	
4	Культура Давнього Риму	
5	Культура Візантії та її особливості	
6	Культура Середньовіччя.	
7	Художні стилі в західноєвропейському середньовічному мистецтві.	
	Змістовий модуль 2. <i>Культура XVII–XXI ст.</i>	
8	Культура Відродження та її головні досягнення	6
9	Культура Реформації і Нового часу	
10	Бароко і класицизм та їх особливості	
11	Світова культура 19 -20 ст.	
12	Основні напрямки модернізму.	
13	Сучасна культура, її головні риси	
	Змістовий модуль 3. <i>Основні етапи розвитку культури України</i>	
14	Матеріальна і духовна культура східних слов'ян	7
15	Освіта та наукові знання. Мистецтво Київської Русі та Галицько- Волинської держави.	
16	Розвиток наукових знань та мистецтва в Україні 14 — 17 ст.	
17	Українське національно — культурне відродження 18 — 19 ст.	
18	Політичне життя та культурний процес в Україні в першій половині 20 ст.	
19	Культура України в другій половині ХХ ст.	
20	Українська культура у контексті світової	

Основи Соціології

№ з/п	Зміст	Кількість годин
1	2	3
	Модуль 1. Соціологія	20
	Змістовий модуль 1. Теоретична соціологія	
1	Предмет та метод соціології, її місце в системі гуманітарних наук	10
2	Функції та структура соціологічних знань	
3	Виникнення і розвиток соціології	
4	Суспільство як соціальна система. Соціологічна типологія суспільств.	
5	Соціальна мобільність та стратифікація.	
6	Соціальні спільності і групи	
7	Соціальні інститути суспільства..	
8	Соціальна напруженість, конфлікти та логіка їх врегулювання	
9	Структурні складові і динаміка конфлікту. Управління конфліктом.	
10	Соціальні процеси. Особливості етнічних, релігійних процесів в Україні	
	Змістовий модуль 2. Спеціальні та галузеві соціологічні теорії.	10
11	Економічна соціологія..	10
12	Соціологія праці та управління.	
13	Соціологія політики	
14	Особа як активний суб'єкт	
15	Соціологія сім'ї	
16	Гендерна соціологія	
17	Соціологія культури	
18	Соціологія освіти	
19	Методологія та засоби соціологічних досліджень	
20	Програма проведення соціологічного дослідження її значення та складові частини	

Семінарські заняття

G 19 "Будівництво та цивільна інженерія"

Модуль 1. Основи Філософії

№ з/п	Зміст	№ задачі	Кількість годин
Модуль 1.			
1	Семінарське заняття. Філософія ,її проблематика та функції у суспільстві		4
2	Семінарське заняття. Антична філософія		
3	Семінарське заняття. Німецька класична філософія		
4	Семінарське заняття. Сучасна філософська думка в Україні.		
Модуль 2.			
1	Семінарське заняття. Діалектика та її альтернативи.		2
2	Семінарське заняття. Пізнання світу як предмет філософського аналізу		
3	Семінарське заняття . Сучасні концепції суспільного розвитку		
Модуль 3			
1	Семінарське заняття. Сенс життя людини		2
2	Семінарське заняття. Виміри цінностей людського Буття		
3	Семінарське заняття. Філософія релігії. Класифікація релігії та її географія		
	Всього:		8

Модуль 2. Основи Культурології

№ з/п	Зміст	№ задачі	Кількість годин
	Модуль 1. Змістовий модуль 1. <i>Культура Стародавнього Сходу, Античності та періоду Середньовіччя</i>		8
1	Семінарське заняття. Культура Стародавньої Індії та Китаю		2
2	Семінарське заняття. Архітектурні особливості палаців та храмів давніх цивілізацій		
3	Семінарське заняття. Мистецтво епохи Середньовіччя .Будівництво і архітектура		
	Змістовий модуль 2. <i>Культура XVII–XXI ст.</i>		2
4	Семінарське заняття. Будівництво і архітектура Ренесансу		
5	Семінарське заняття. Альтернативи майбутнього: культурна самобутність чи уніфікація. Шляхи подолання кризових явищ у культурі		
	Змістовий модуль 3. <i>Основні етапи розвитку культури України</i>		4
6	Семінарське заняття . Культура Київської Русі — видатне явище світової середньовічної культури		
7	Семінарське заняття. Особливості розвитку архітектури та містобудування в період Київської Русі та Галицько-Волинської держави.		
8	Семінарське заняття. Роль братських шкіл у становленні освіти.		
9	Семінарське заняття. Особливості розвитку архітектури та містобудування в 16-19 ст.		
10	Семінарське заняття. Досягнення і проблеми культури незалежної України		
	Всього:		8

Модуль 3. Основи Соціології

№ з/п	Зміст	№ задачі	Кількість годин
	Змістовий модуль 1. <i>Теоретична соціологія</i>		8
1	Семінарське заняття. Розвиток соціологічної думки в Україні		3
2	Семінарське заняття. Соціальна структура суспільства		
3	Семінарське заняття. Поняття соціалізації особистості: зміст і етапи		
4	Семінарське заняття. Специфіка соціальних та соціально- психологічних явищ процесів у трудових колективах		
	Змістовий модуль 2 <i>Спеціальні та галузеві соціологічні теорії</i>		5
1	Семінарське заняття. Соціологія громадської думки		
2	Семінарське заняття. Соціологічні теорії особистості. Соціалізація особистості.		
3	Семінарське заняття. Тенденції в розвитку сучасної сім'ї. Демографічна політика України		
4	Семінарське заняття. Причини сімейних конфліктів та засоби їх вирішення		
5	Семінарське заняття. Соціологія молоді		
6	Семінарське заняття. Організація та проведення соціологічного дослідження		
	Всього:		8

Самостійна навчальна робота студента

Самостійна робота студентів складається:

- з вивчення теоретичного матеріалу, який розглянуто на лекціях;
- теоретичного матеріалу, заданого викладачем на самостійне опрацювання;
- виконання домашніх завдань

Модуль 1. Основи Філософії

№ з/п	Теоретичний матеріал	№№ задач	Обсяг у годинах
	Модуль 1. Гуманістичний зміст історії виникнення і розвитку філософії		
	Змістовий модуль 1.1 <i>Філософія, її предмет та функції</i>		
1	Філософія, її предмет, проблематика і структура		2
2	Світогляд як духовно практичне засвоєння світу		2
3	Філософія середніх віків та періоду Відродження.		4
4	Філософія XIX – XX століть. Сучасна філософія Заходу.		4
	Змістовий модуль 1.2 <i>Філософський зміст проблеми буття. Гносеологія</i>		
5	Проблема буття у філософії.		4
6-7	Духовний вимір людського буття.		2
8	Сутність та структура пізнавального процесу		2
9	Логіка та методологія наукового пізнання		2
	Змістовий модуль 1.3 <i>Соціальна філософія. Філософська антропологія</i>		
10	Філософський аналіз суспільства.		2
11	Сучасні концепції суспільного розвитку		2
12	Філософська антропологія		4
13	Діалектика взаємодії людини і суспільства		2
14-15	Виміри цінностей людського буття		2
	Всього:		34

Модуль 2. Основи Культурології

№ з/п	Теоретичний матеріал	№№ задач	Обсяг у годинах
Змістовний модуль 2.1			
Основні етапи розвитку світової культури			
1	Поняття, структура та функції культури.		2
2	Культура і цивілізація.		2
3	Культура стародавнього світу. Стародавні цивілізації		2
4	Культура античного світу		2
5	Візантійський тип культури.		2
6	Культура в епоху Середньовіччя		2
Змістовний модуль 2.2			
7	Культура доби Відродження (Ренесанс)		2
8	Культура Реформації і Нового часу		4
9	Світова культура 19 -20 ст.		2
10	Сучасна культура, її головні риси		2
Змістовний модуль 2.3			
Основні української культури			
11	Культура Київської Русі та Галицько-Волинської держави		4
12	Українська культура XIV- XIX ст.		4
13	Культура України XX – XXI ст		2
	Всього:		34

Модуль 3. Основи Соціології

№ з/п	Теоретичний матеріал	№№ задач	Обсяг у годинах
1	2	3	4
Змістовий модуль 3.1 <i>Теоретична соціологія</i>			
1	Функції та структура соціологічних знань		2
2	Соціологія в ХХ ст. етапи розвитку		2
3	Суспільство як соціальна система.		2
4	Соціальна структура суспільства		2
5	Групова динаміка. Соціальна поведінка		2
6	Специфіка соціальних та соціально-психологічних явищ і процесів у трудовому колективі.		4
Змістовний модуль 3.2			
7	Проблема конфліктів в трудовому колективі та шляхи їх вирішення		4
8	Економічна соціологія		2
9	Соціологія сім'ї		4
10	Соціологія культури		2
11	Соціологія освіти		4
	Всього:		32

6. Зміст навчальної дисципліни.

Модуль 1. Основи філософії (Гуманістичний зміст історії виникнення і розвитку філософії)

Розділ I.

Вступ до філософії і основні етапи її історичного розвитку.

Тема 1. Вступ до філософії. Філософія та її роль у суспільстві.

Філософія, її предмет та функції. Філософія та світогляд. Історичні типи світогляду. Місце філософії в культурі.

Тема 2. Розвиток філософської думки.

Філософія старої Індії, Китаю, Греції і Риму. Середньовічна філософія. Філософія Відродження. Філософія Нового часу. Німецька класична філософія. Сучасна світова філософія.

Тема 3. Філософська думка в Україні.

Філософія давніх слов'ян. Філософія в Києво – Могилянській академії. Філософські погляди Г. Сковороди і Т. Шевченка.

Онтологія.

Тема 4. Філософський зміст, проблеми буття.

Філософський зміст категорії буття. Єдність матерії, руху, простору, часу.

Тема 5. Виникнення і природа свідомості.

Поняття свідомості. Генезис свідомості. Структура свідомості, її основні рівні.

Тема 6. Діалектика та її альтернатива.

Основні поняття, що характеризують діалектику, як теорію розвитку. Поняття закону. Класифікація законів. Основні універсальні закони діалектики

Розділ II.

Соціальна філософія.

Тема 7. Філософський аналіз суспільства.

Поняття соціального у філософії. Суспільство як система і життєдіяльність людини. Діяльність як спосіб існування соціального. Формування українського суспільства в сучасних умовах.

Тема 8. Суспільство і природа.

Поняття «природа». Природа як географічне середовище. Взаємодія природи, суспільства в процесі історичного розвитку. Екологія і екологічні проблеми України.

Тема 9. Рушійні сили та суб'єкти суспільного розвитку.

Поняття «рушійні сили розвитку суспільства». Суб'єкти суспільного розвитку. Діалектика розвитку процесів етносу суспільного буття.

Тема 10. Проблеми людини у філософії.

Особистість у вимірах філософського аналізу. Людина. Індивід. Особистість. Життєва позиція особистості. Діяльність людини. Індивідуальне становлення людини.

Тема 11. Матеріальні основи розвитку суспільства.

Поняття суспільного виробництва. Сутність та структура суспільного виробництва. Продуктивні сили і виробничі відносини, їх структура і взаємодія. Створення матеріальних основ в будівництві нової української держави на засадах ринкової економіки.

Тема 12. Політична система суспільства.

Сутність політики. Політичне життя суспільства. Політична система, її структура та функції. Держава – базовий інститут політичної системи.

Розділ III.

Філософський аналіз науки.

Тема 13. Специфіка, рівні, форми і методика наукового пізнання.

Методологія наукового пізнання. Генезис науки. Закономірності розвитку науки. Наука, як соціальна система. Структура науки. Наука як феномен культури.

Тема 14. Духовне життя суспільства.

Суспільна свідомість культури. Структура духовного життя суспільства. Форми суспільної свідомості. Особливості духовної культури суспільства. Відродження духовної культури українського народу.

Тема 15. Цінності в житті людини і суспільства.

цінностей людського буття.

Тема 16. Соціальне прогнозування і глобальні проблеми сучасності

Основні сфери, методи, засоби соціального прогнозування.

Модуль 2. Основи Культурології

(Етапи розвитку світової та Української культури)

Тема 1: Поняття і сутність культури, структура та функції культури.

Поняття культури, суб'єкт культури. Становлення культурології як науки, функції культури, співвідношення понять “культура” і “цивілізація”.

Тема 2: Культура Давнього Єгипту та Месопотамії

Шумерська цивілізація: від тотемних центрів до міст-держав. Культура Стародавнього Єгипту. Виникнення наукових знань

Тема 3 . Культура Стародавньої Індії та Китаю.

Давня Індія. Дравідська та індоарійська цивілізації. Виникнення писемності і значення „Вед”. Варни і касты у Давній Індії. Культ предків і культ природи у Давньому Китаї

Тема 4.: Культура Стародавньої Греції.

Кріто-мікенська культура. Лінійне письмо. Відображення егейської культури у міфології..

Тема 5: Культура Давнього Риму

Заснування Риму. Етруски і латини. Римське право і ораторське мистецтво.

Тема 6: Архітектурні особливості палаців та храмів давніх цивілізацій Особливості архітектури та мистецтва давніх цивілізацій. Грецька та Римська архітектура

Тема 7: Культура Візантії та її особливості

Арабський і візантійський стилі. Вплив і значення арабської культури. Вплив культури Візантії.

Тема 8: Культура Середньовіччя.

Формування основної християнської доктрини і ереси (катари, альбігойці тощо). Апологетика, патристика, схоластика. Передумови розвитку освіти. Св. Письмо.

Тема 9: Художні стилі в західноєвропейському середньовічному мистецтві

Романський і готичний стиль.

Тема 10: Мистецтво епохи Середньовіччя .Будівництво і архітектура

Тема 11: Культура Відродження та її головні досягнення

Періодизація. Італійське і Північне Відродження. Роль міста. Антропоцентризм і універсальна людина-титан. Зміна картини світу

Тема 12: Культура Реформації і Нового часу

Культурна практика протестантизму. Кальвінізм і теократія. Ставлення гуманістів до Реформації.

- Тема 13: Бароко і класицизм та їх особливості
Тенденції розвитку мистецтва. Класицизм. «Ars poetica». Поділ на „високе низьке”. Галантні святкування і пасторалі. Віденська класика.
- Тема 14: Будівництво і архітектура Ренесансу
Архітектура Бароко та Класицизму особливості стилів, архітектурні пам’ятки
- Тема 15: Світова культура XIX-XX ст
Романтизм як загальнокультурний рух. Мистецтво романтизму у літературі
- Тема 16: Основні напрямки модернізму
Ранній модернізм. Поняття декадансу. Символізм – пошук нової мови вираження невиразного
- Тема 17: Сучасна культура, її головні риси
1. Поява постмодернізму. Пост-сучасність. Філософія у стані постмодерну
- Тема 18: Альтернативи майбутнього: культурна самобутність чи уніфікація. Шляхи подолання кризових явищ у культурі
- Тема 19: Матеріальна і духовна культура східних слов’ян.
Архаїчна культура на території України. Перші землеробські культури. Трипільська культура. Східні слов’яни у дохристиянську епоху. Склавини і анти. Кіммерійці. Релігійні вірування слов’ян.
- Тема 20: Культура Київської Русі — видатне явище світової середньовічної культури
Прийняття християнства. Особливий тип християнства.
- Тема 21: Освіта та наукові знання. Мистецтво Київської Русі та Галицько-Волинської держави.
- Тема 23: Розвиток наукових знань та мистецтва в Україні 14 — 17 ст.
Українська культура у Великому князівстві Литовському і Польщі (XIV – XVI ст.). Українська мова і православ’я: від державного статусу до маргінальності.
- Тема 24: Роль братських шкіл у становленні освіти.
Заснування українських культурних осередків
- Тема 25: Українське національно — культурне відродження 18 - 19 ст.
І. Вишенський, Г. Сковорода, Ф. Прокопович як ключові постаті епохи. Соціальне розшарування. Роль української еліти. Особливості українського класицизму.
- Тема 26: Особливості розвитку архітектури та містобудування в 16-19 ст.
Створення архітектурного обрису Києва, Харкова, Чернігова, Сум, Переяслава, Ніжина.
- Тема 27: Політичне життя та культурний процес в Україні в першій половині XX ст.
- Тема 28 : Культура України в другій половині XX ст. Відновлення після війни, співіснування українського і радянського патріотизму. ОУН – УПА.
- Тема 29 : Українська культура у контексті світової.
- Тема 30 : Досягнення і проблеми культури незалежної України
Реформування освіти та наука.

Модуль 3. Основи Соціології

Змістовий модуль 1.

Теоретична соціологія

Тема 1: Вступ до соціології . Предмет і об'єкт соціології, її місце в системі гуманітарних наук

Тема 2: Функції та структура соціологічних знань .

Закони, категорії і методи соціології. Основні функції соціології.

Тема 3 . Виникнення і розвиток соціології

. Історія соціологічної думки: основні етапи . Виникнення соціології як окремої науки та її інституціалізація. Особливості розвитку соціології у ХХ ст.

Тема 4: Розвиток соціологічної думки в Україні

Тема 5: Суспільство як соціальна система. Соціологічна типологія суспільств.

Тема 6: Соціальна структура суспільства

Тема 7: Соціальна мобільність та стратифікація

Тема 8: Соціальні спільності і групи

Тема 9: Соціальні інститути суспільства..

Тема 10: Поняття соціалізації особистості: зміст і етапи

Тема 11: Соціальна напруженість, конфлікти та логіка їх врегулювання

Тема 12: Структурні складові і динаміка конфлікту. Управління конфліктом.

Тема 13: Соціальні процеси. Особливості етнічних, релігійних процесів в Україні

Тема 14: Специфіка соціальних та соціально-психологічних явищ і процесів у трудових колективах.

Змістовий модуль 2. *Спеціальні та галузеві соціологічні теорії*

Тема 15: Економічна соціологія.

Тема 16: Соціологія праці та управління.

Тема 17: Соціологія політики

Тема 18: Соціологія громадської думки.

Тема 19: Особа як активний суб'єкт

Тема20: Соціологічні теорії особистості. Соціалізація особистості.

Тема21: Соціологія сім'ї.

Тема22: Тенденції в розвитку сучасної сім'ї. Демографічна політика України

Тема22: Гендерна соціологія

Тема24: Причини сімейних конфліктів та засоби їх вирішення

Тема25 : Соціологія культури

Тема26 : Соціологія освіти

Тема27 : Соціологія молоді

Тема 28: Методологія та засоби соціологічних досліджень

Тема 29 :Програма проведення соціологічного дослідження її значення та складові частини

Тема 30 : Організація та проведення соціологічного дослідження

7. Критерії оцінювання результатів навчання (з урахуванням специфіки навчальної дисципліни).

Засоби контролю

Форми поточного контролю знань.

Лекція: фронтальне опитування, вибіркоче усне опитування, письмове опитування, тестування, технічний диктант.

Семінарське заняття: співбесіда, захист доповідей (рефератів), діалог.

Самостійна робота студентів: перевірка конспекту, перевірка відповідей на проблемні питання, опитування на семінарському занятті. Рівень засвоєння матеріалу дисципліни здійснюється шляхом проведення поточного модульного контролю (ПМК) у вигляді письмової відповіді на завдання різної складності, виконання етапів індивідуального завдання, відповіді на семінарах та підсумкового контролю.

Підсумковий контроль знань.

Здійснюється в екзаменаційну сесію у формі екзамену.

Підсумкова оцінка з дисципліни складається з оцінок, отриманих за поточний (модульний) контроль, результатів виконання індивідуального завдання відповідей на семінарах та/або за результатами підсумкового семестрового контролю.

Загальна оцінка формується як середнє арифметичне оцінок з усіх елементів завдання з округленням до цілого числа. У разі необхідності викладач запрошує студента на співбесіду для уточнення його знань.

З метою дотримання єдиного підходу до оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти знання оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки відповідно до 12-ти бальної шкали за такими критеріями:

Початковий рівень:

1 бал – здобувач освіти володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, що позначаються здобувачем освіти окремими словами чи реченнями.

2 бали – здобувач освіти володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння, викладає його уривчастими реченнями, виявляє здатність викласти думку на елементарному рівні.

3 бали – здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

Середній рівень:

4 бали – здобувач освіти володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює на репродуктивному рівні.

5 балів – здобувач освіти володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний за допомогою викладача логічно відтворити значну його частину.

6 балів – здобувач освіти може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити висновки, виправляти допущені помилки.

Достатній рівень:

7 балів – здобувач освіти здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, частково контролювати власні навчальні дії, наводити окремі власні приклади на підтвердження певних тверджень.

8 балів – здобувач освіти вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки і добирати аргументи на підтвердження певних думок під керівництвом викладача.

9 балів – здобувач освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, в тому числі і застосовує його на практиці; вільно розв'язує задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу.

Високий рівень:

10 балів – здобувач освіти виявляє початкові творчі здібності, самостійно визначає окремі

цілі власної навчальної діяльності, оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх відповідно до цілей, поставлених викладачем.

11 балів – здобувач освіти вільно висловлює власні думки і відчуття, визначає програму особистої пізнавальної діяльності, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особисту позицію щодо них; без допомоги викладача знаходить джерела інформації і використовує одержані відомості відповідно до мети та завдань власної пізнавальної діяльності; використовує набуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях.

12 балів – здобувач освіти виявляє особливі творчі здібності, самостійно розвиває власні обдарування і нахили, вміє самостійно здобувати знання.

8. Список рекомендованих джерел (література та інформаційні ресурси)

- 1.Александрова, О.В. Філософія Середніх віків та доби Відродження: Підручник / О.В. Александрова. – К.: Видавець ПАРАПАН, 2002. – 169 с.
- 2.Андрущенко В.П., Губерський Л.В., Михальченко М.І. Соціальна філософія. Історія, теорія, методологія: Підручник для вищих навч. закладів. – К.: Генеза, 2006. – 656 с.
- 3.Бичко І.В., Бойченко І.В., Бойченко М.І., Бузький М.П., Табачковський В.Г. Філософія: Підручник для студентів вищих закладів освіти. – Київ: Либідь, 2001. – 406 с.
- 4.Горський, В.С. Історія української філософії: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / В. С. Горський, К. В. Кислюк. – К.: Либідь, 2004. – 488 с.
- 5.Історія української філософії: Підручник / М. Ю. Русин, І. В. Огородник, С. В. Бондар та ін. Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – К.: ВПЦ "Київський університет", 2008. – 591 с.
- 6.Касьян В. І. Філософія: навч. посіб. / В. І. Касьян. 5-те вид., випр. і доп. – Київ: Знання, 2008. – 347 с.
- 7.Конверський А.Є. Логіка: підручник. – 2-ге вид. виправлене. –К.: ВПЦ «Київський університет», 2017. – 391 с.
- 8.Конверський А. Є. Логіка: Підручник для студентів юридичних факультетів. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 304 с.
- 9.Лузан А.О. Вступ до філософії: навчальний посібник для ВНЗ / А.О. Лузан. – Київ : Центр учбової літератури, 2013. – 136 с.
- 10.Петрушенко В. Л. Філософія: підручник / В. Л. Петрушенко. 4-те вид., випр. і доп. – Львів: Магнолія, 2006. – 504 с.
- 11.Причепій Є. М. Філософія: навч. посіб. для студен вищих навчальних закладів. – Київ: Академвидав, 2005. – 592 с.
- 12.Семенюк Е., Мельник В. Філософія сучасної науки і техніки. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – 306 с.

13. Філософія: навч. посіб. / [Л. В. Губерський, І. Ф. Надольний, В. П. Андрущенко та ін]; за ред. І. Ф. Надольного. 7-ме вид., стереотип. – Київ: Вікар, 2008. – 534 с.
14. Філософія: світ людини. Курс лекцій: навч. посібник для студ. вищих навч. закл. / В. Г. Табачковський [та ін.]. – К.: Либідь, 2003. – 432 с.
15. Філософія: хрестоматія (від витоків до сьогодення): навч. посібник / за ред. Л.В. Губерського. – Київ: Знання, 2009. – 624 с.
16. Хоменко І. В. Логіка – юристам: підруч. / І. В. Хоменко. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – 224 с.
17. Хоменко І. В. Логіка: теорія та практика: Підручник. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 400 с.
18. Цалін С. Д. Логічний словник-довідник / С. Д. Цалін. — 4-те вид., виправл. і доповн. — Х. : Факт, 2006. — 383 с.
19. Щербина О.Ю. Логіка для юристів: Курс лекцій. – Вид. 2-ге, доп. і перероб. – К.: Юридична думка, 2004. – 264 с.
20. Ярошовець В. Історія філософії: Словник / За заг. ред. В. Ярошовця. – К.: Знання України, 2005. – 1200 с.

Додаткова література

1. Бойченко І. Філософія історії / І. Бойченко, М. Горлач, І. Жиленкова, Є. Мануйлов. – К.: Прапор, 2006. – 656 с.
2. Гатальська С. Філософія культури. – Київ: Либідь, 2005. – 328 с.
3. Гринів О. Історія української філософії . Львів: Тріада плюс, 2015. – 302 с.
4. Декарт Р. Міркування про метод, щоб правильно спрямовувати свій розум і відшукувати істину в науках / Андрушко В., Гатальська С., переклад на українську. – К.: Тандем, 2001. – С. 14-36.
5. Добронравова І.С. Філософія та методологія науки: підручник / І.С. Добронравова, Л.І. Сидоренко. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. – 223 с.
6. Енциклопедія постмодернізму / За ред. Ч. Вінквіста та В. Тейлора; Пер. з англ. В. Шовкун; Наук. ред. пер. О. Шевченко. – К.: Основи, 2003. – 503 с.

7. Жеребкін В.Є. Логіка: Підручник. – 9-те вид., стер. – К.: Т-во “Знання”, КОО, 2006. – 255 с.
8. Історія української філософії: хрестоматія / Львівський національний ун-т ім. Івана Франка; упоряд. М. В. Кашуба. – Л.: Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2004. – 356 с.
9. Конверський А.Є. Сучасна логіка (класична та некласична). – 2-ге вид. перероб. та доп. – К.: Центр учбової літератури, 2017. – 294 с.
10. Кондзьолка В. Історія Середньовічної філософії: навч. посіб. – Львів: Світ, 2001. – 218 с.
11. Огородник І.В., Русин М.Ю. Українська філософія в іменах: Навчальний посібник. – Київ: Либідь, 1997. – 327 с.
12. Перова О.Є. Філософські аспекти біоетики: навч. посіб.[для студ. вищ.навч.закл] / О.Є.Перова. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 160 с.
13. Поліщук Н. Філософія прагматизму. К.: Українська Центр духовної культури, 2012. – 400 с.
14. [Поступіков М. О. Логіка: Конспект лекцій. – Київ: МНТУ, 2009. – 48 с.](#)
15. Ратніков В. Основи філософії науки і філософії техніки: навчальний посібник. – Вінниця: ВНТУ, 2012. – 291 с.
16. Ратніков В. С. Історія та філософія науки. Хрестоматія: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. III-IV рівнів акредитації / В. С. Ратніков, З. Ю. Макаров. – Вінниця: Нова Книга, 2009. – 411 с.
17. Рьод В. Шлях філософії: XIX–XX століття. – Київ: Дух і Літера, 2010. – 368 с.
18. Стружевський В. Онтологія. – Київ: Дух і літера; Інститут релігійних наук св. Томи Аквінського, 2014. – 312 с.
19. Сучасний словник із суспільних наук / за ред. О.Г. Данильяна, М. І. Панова. – Х.: Прапор, 2006. – 432 с.
20. Федів Ю.А., Мозкова Н.Г. Історія Української філософії. – Київ: Україна, 2001. – 510 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Е-бібліотека «Чтиво» <http://chtyvo.org.ua>
2. Електронна бібліотека “psylib” (психологія, філософія, релігія, (психологія, філософія, релігія, культурологія, методологія та ін.) <http://www.psylib.org.ua> (психологія, філософія, релігія, <http://www.psylib.org.ua>)
3. Електронна бібліотека кафедри філософії та методології науки філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка <http://www.philsci.univ.kiev.ua/UKR/index.html>
4. Книжкова палата України імені Івана Федорова // <http://www.ukrbib.org.ua> (психологія, філософія, релігія, [ook.net/](http://www.ukrbib.org.ua))
5. Львівська національна наукова бібліотека імені В. Стефаника // <http://www.lib.lviv.ua/> (психологія, філософія, релігія, [gary.lviv.ua/](http://www.lib.lviv.ua/))
6. Наукова бібліотека ім.В. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка // <http://lib.kiev.ua/> (психологія, філософія, релігія, [-gw.univ.kiev.ua/](http://lib.kiev.ua/))
7. Наукова бібліотека Львівського національного університету імені Івана Франка // <http://lib.lviv.ua/> (психологія, філософія, релігія, [gary.lnu.edu.ua/b/](http://lib.lviv.ua/)) (психологія, філософія, релігія, [ib.lviv.ua/](http://lib.lviv.ua/)) (психологія, філософія, релігія, [l/](http://lib.lviv.ua/))
8. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, електронні фахові видання // www.nb.gov.ua (психологія, філософія, релігія, [uv.gov.ua](http://www.nb.gov.ua/))